

Donnerdendert door

De Miljoenennota

Veel meer van hetzelfde. Zo kan de begroting van het ministerie van Justitie wellicht het best gekarakteriseerd worden: meer geld om criminaliteit en overlast in het publieke domein te bestrijden, meer inkomsten uit boeten en transacties (van € 548,2 naar 652 miljoen per jaar) en meer cellen. Hier aandacht voor een aantal wat minder in het oog lopende thema's uit de begroting.

RECHTSBIJSTAND

Steeds meer mensen doen een beroep op de gefinancierde rechtsbijstand. 'De ramingen van vorig jaar moeten dan ook flink worden bijgesteld: civiele toevoegingen laten een stijging zien van bijna 19.000 zaken, het aantal reguliere straf toevoegingen wordt geschat op ruim 5000 meer dan vorig jaar,' zo staat te lezen in de begroting. Het totaal aantal afgegeven toevoegingen rechtsbijstand in 2004 komt daarmee op ruim 370.000. Justitie verwacht dat dit in 2005 zal doorgroeien tot ruim 375.000. In 2009 voorziet het ministerie een verdere groei tot bijna 395.000 toevoegingen.

Het basisuurtarief voor advocaten wordt in fasen verhoogd tot 98,87 euro, een toename van 3,66 euro. 'Om deze verhoging te financieren, gaat (onder andere) de eigen bijdrage van rechtzoekenden omhoog en komt er een inkomensafhankelijke eigen bijdrage bij ambtsshalve straf toevoegingen,' aldus de begroting.

BESTUURSRECHT

Op het gebied van het bestuursrecht staat voor het komend jaar de verdere aanpassing van de Algemene wet bestuursrecht op het programma. 'Belangrijkste doelen zijn verbetering van de slagkracht van het bestuur en vereenvoudiging van procedures. In bepaalde gevallen zal de bestuursrechter de mogelijkheid krijgen om vormfouten te passeren.'

Verder staat de inwerkingtreding van de nieuwe openbare voorbereidingsprocedure (bij bijvoorbeeld milieuvergunningen en bestemmingsplannen) in de planning voor begin volgend jaar. Ook wordt het met ingang van 1

Koningin Beatrix tijdens Prinsjesdag 2004

Foto: Ed Oudenaarden

januari mogelijk om in belastingzaken in hoger beroep te gaan.

STRAFPROCESRECHT

Ook op dit terrein wordt het wederom druk. Dit jaar werden al diverse wetsvoorstellen ingediend bij de Tweede Kamer, in belangrijke mate gebaseerd op het onderzoeksproject Strafvordering 2001. 'Het streven is om deze verbeter voorstellen – het gaat onder meer om de regels omtrent het horen van getuigen en de verkorte bewijsvoering bij bekende verdachten – met ingang van 1 januari in werking te laten treden.'

Daarnaast staat er voor volgend jaar het nodige in de steigers. Zo komt een wetsvoorstel waarin het Openbaar Ministerie ruimere mogelijkheden krijgt om zelf zaken af te doen. Verder zijn voorstellen voorbereid over 'de versterking van de positie van het slachtoffer, de stroomlijning van het hoger beroep en de verbetering van de betekeningvoorschriften'. Laatstgenoemd voorstel gaat nog dit jaar naar de Tweede Kamer, de twee eerstgenoemde volgen in 2005.

NIEUWE BEKOSTIGINGSSYSTEMATIEK RECHTSPRAAK

De rechtspraak wordt met ingang van 1 januari afgerekend op productie. Er zijn met de Raad voor de rechtspraak afspraken gemaakt over

het aantal zaken dat de rechtbanken, gerechtshoven en bijzondere colleges (Centrale Raad van Beroep, College van Beroep voor het Bedrijfsleven) moeten behandelen. Halen ze dat niet, dan zullen ze achteraf geld moeten terugbetalen. De Raad vertaalt de afspraken door naar de gerechten.

De Gerechtshoven zullen in 2005 bijna 64.000 zaken moeten behandelen. De rechtbanken moeten komend jaar ruim anderhalf miljoen zaken (1.537.569) behandelen (was dit jaar 1.484.687). Vooral het aantal kantonzaken laat een forse stijging zien: van 875.522 naar 905.630. Vergeleken met dit jaar zullen de gerechten tezamen bijna vijftigduizend zaken meer afhandelen.

JURIDISCH LOKET

Begin 2005 start de landelijke invoering van het juridisch loket, de nieuwe eerstelijnsvoorziening voor rechtshulp. Die loketten zijn een gevolg van de herinrichting van het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand. 'Die is onder meer nodig om de eerstelijns rechtshulp beter te stroomlijnen en voldoende aanbod in de rechtshulp te bevorderen. Belangrijk aandachtspunt hierbij is dat ook mensen met een laag inkomen in de toekomst goede toegang tot het recht en de rechter blijven hebben.'

(LW)